

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Félévre	5	—	"
Negyedévre	2	50	"
Egy órára	1	—	"

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Nagyobb sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzárú hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Apponyi beszéde.

Debreczen, decz. 19.

Megdördült a nagy, 25 esztendő, öreg és mégis «rozsdátlan» ágyu. Jó, hogy senkiben sem tett kárt, csak önmagában. Annnyira megrongálódott ugyan, is, hogy többé löni nem lehet belőle, pedig csak a levegőbe löttek most vele, pedig csak vaktöltéssel: frázisokkal volt tele és — mint ünnepségek alkalmával — csak mozsárnak használták.

Az utca közönsége a fülsiketítő durranásra tapsolt, ujjongott, Bánffy és társai mesterinasok papucsait a levegőbe hajigálták méltó örömben.

Elhangzott a nagy beszéd. Hamis volt a hangja, hamis minden szava. Afféle őszinte nyilatkozat volt az, mint mikor a meghódolt adja oda a vár kulcsát a győzőnek: «Itt van, az Isten sokáig éltessen; köszönöm, a mit nekem tettél.»

Udvari ebéd, egy pár kegyes szó stb. stb.

Igy adja fel — nem a nemzet — hanem a választási visszaélésekkel kicsikart parlamenti többség a nemzet legszentebb jogainak egyikét, most már nem is a ravasz Bánffyval, hanem a sokszinű Apponyival az élén.

Csak hogy kérdés: vajon hagyja-e a nemzet arra menni a dolgot? Meg-

fosztatja-e magát az 1867. évi XII-ik törvénycikkben biztosított önrendelkezési jogától?

Nem és ezerszer nem!

Száz Bánffy fufangja sem eszelhet ki olyan alattomos javaslatot, száz Apponyi ékesszólása sem leplezheti azt el még jobban czifra, de üres szonoki frázisaival, hogy a nemzet, a tiszta-szemű magyar nemzet megne látná a valót. Meglátja és tud tenni róla, hogy sérelem féltve őrzött jogain ne essék; tiltakozni fog minden olyan tény ellen, mely alkotmányának aláadását czélozza.

Nem a parlament fog tiltakozni, nem a szolgalelkű parlamenti többség, hanem maga a nemzet!

Tiltakozni fog, mert Magyarország önrendelkezési jogát ez idő szerint viszszenyerte, mert ezen önrendelkezési jog az összes közös ügyek önálló intézését jelenti s mert ezen intézés Magyarországon nem kormányrendeletek útján, hanem — tekintve a kérdéses ügyek fontosságát is — egyedül és kizárólag törvényhozási uton történhetik.

Ausztria, vagy jobban mondva: az osztrák örökös tartományok országgyűlése tegnap elnapoltatott holnap felosztattatik, holnapután és azután pedig — lehet, hogy száz évig is — össze nem jön. Ez pedig azt jelenti, hogy Ausztriában nincs alkotmányosság. Minthogy

pedig Magyarország alkotmányos állam ma is és lesz — akár vérünk árán — holnap is, csak mint külön, teljesen önálló állam köthet szerződést Ausztriával, ezen felfüggesztett alkotmányu állammal, de semmi esetre sem az 1867. évi XII. cikk alapján és elvei szerint, mert ezt az idézett törvénycikkely nemcsak hogy kizárja, hanem határozottan tiltja.

De épen ezért a Bánffy-féle provizorium sem állhat meg, mert a mennyiben államszerződés meghosszabbítására irányuló cselekmény, maga is államszerződés s minthogy a 67-es törvények hatályának meghosszabbítását czélozza — valamint az 1878-iki és 1887-iki törvények — ugyancsak a 67-es törvényekben, illetve ezek elvein alapul. Ilyen etvek alapján pedig Magyarország — mint már említettem — Ausztriával ma semmiféle szerződést s így provizoriumot sem köthet, és pedig annál kevésbé, mert a másik szerződő fél: az alkotmányos Ausztria hiányzik.

De más ennek a provizoriumnak a célja s más az oka annak, hogy a nagy ágyut beszegezték.

Ezt a vak is láthatja, még inkább a nemzet.

A közös ügyeket tüzzelevással fenn kell tartani, a magyar nemzetnek önrendelkezési jogát csak lát-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Névmagyarosítás.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —
I.

Irta: **Zalai Márk.**

Hazánk határain belül akárhányszor találkoznak olyan magyar családokkal, kiknek ősei a külföldről bevándoroltak, ez áldott Kanaan földjén letelepedtek, kiknek gyermekei és unokái magyar vidéken születve, a magyar iskola és a magyar társadalom emlőin felnevelve, nem is ertenek más nyelven, mint magyarul, sőt méltán neheztelnének, komolyan megharagudnának, ha nem tartanók tösgyökerező tiszta magyar fajuaknak. És mind a mellett családi nevök idegen hangzású német, szláv, román, olasz, francia, zsidó.

Elődjeik a véráztatott drága magyar földben pihennek, talán Magyarország szabadságáért ontották ki vérüket, ők és gyermekeik ez áldott földön élnek és itt is fognak meghalni. Vagyonukat, vérüket, összes képességüket hazánk felvirágoztatásáért kérszek, feláldozni és még sem tudtak eddig lemondani idegen hangzású nevükről, midőn a törvény a névmagyarosítást oly véghetetlenül megkönnyíti, midőn jobbaink rég időktől fogva a példaadásban, a nemes versenyzésben ebben a tekintetben ép úgy, mint más irányu hazafias tettekben uttörők és zászlóvivők gyanánt legelől jártak. A valódi nagyság

neme-ak főbe járó dolgokban bizonyul nagy-nak, nemesnek, hanem az összhangzat kedvéért részletekben is.

Azt állítják többen különösen a csökönyösök, hogy a név nam határoz, akár magyar, akár idegen hangzású, az mindegy. A név olyan tartalmatlan valami, akár a geometriai pont, mely a test megjelölésére szolgál, csupa formalitás, alakosság. — Lehet valaki idegen hangzású névvel önzetlen, önmegtartó, önfeláldozó hazafi, és lehet valaki hazaáruló tisztán csengő magyar névvel.

Vannak továbbá egének, kik hivatkozással azon kegyeletre, melylyel szülei ősrégi nevenek tartoznak, arról le nem mondhatnák.

Kereskedők és iparosok régi ezéjükre hivatkoznak, — mely alkatrészét képezi vagyionuknak, üzleti forgalmuknak, hitelképességüknek.

De mindannyian arról látszanak megfeledkezni, hogy szemben azon tekintetekkel, melyekkel a magyar hazának tartozunk, minden partikularis érdeknek, minden más bármilyen fontos érvelesnek el kell nemulnia, mert a haza szent, magasztos érdeke fölöttébb áll mindennél.

Fővárosunk polgármesterének magasztos példaadása, midőn ors ágos fontosságu állásának elfoglalásával német hangzású nevet Halmosra változtatá, a névmagyarosítás kérdését ismét előtérbe tolván, nem lesz talán érdektelen, ha ez aktuálisá vált ügyet minél többször, minél több oldalról megvilágítva,

a lelkes magyar olvasó közönség érdekelt-ségét e magasztos, hazafias magvu tárgy iránt érdeme szerint minél gyakrabban felköltjük.

Mielőtt kitűzött feladatomban meritumába bocsátkoztam, következő idetartozó kérdő pontokat bátorodom felvetni:

Van-e a magyar nemzetnek, a magyar hazának joga minden magyar embertől az erkölcsi garancia bizonyos minimumát követelni, hogy magyar individualitása magyar, hazafias érzelmei iránt a ketelynek legesekeiyebb arnyeka se merüljön föl?

Ha ehez joga van, miről pedig kételkedni nem lehet, vajjon olyan tartalmatlan-nak, jelentőség nélkülinek tartja-e az ember családi nevét, hogy abból értelmi és érzelmi tekintetben semminemű következtetést vonni nem lehet?

Jogosult-e a magyar sovinizmus és minő előny háramlik ez által a magyar társadalom-ra, a magyar hazára.

Vannak-e a magyar fajnak olyan szokásai, erkölcei, erényei, melyek évezredes multjának fejlődésében gyökeredzenek és vajjon szükséges-e, hogy létünk fentartásához, fejlődéséhez, gyarapodásához ezeknek ápolására, támogatására.

Minő érdekek fűződnek a névmagyarosításhoz egyéni és nemzeti szempontból véve, mi lehet annak oka, hogy eddigelé nem történtek ez iránti nagyobb mérvű társadalmi intézkedések?

Végül. Nem áll-e hazánk reputációjának

szólag, de soha tényleg vis-szadni, az üres jog megha-gyása mellett az országot ren-deletileg kormányozni.
Politika anno 1526. anno 1848.

Ma vámterületi és banki provizóri-um rendeleti kormányzat mellett, hol-nap közös külügyi, holnapután közös hadügyi végre minden esetben és utolsó lehelletig közös pénzügyi provizorium mindannyiszor a kormány rendeleti in-tézkedésének jogával,

Provizorium előbb egy félévre, azu-tán egy évre, majd öt évre. végre — mig Ausztria visszanyeri alkotmányát — a végtelenségig, örökkévalóságig.

És összeülnek a senkinek sem fele-lős közös miniszterek és a senkinek sem felelős lajthántuli miniszterek az állítólag felelős magyar miniszterekkel Bécs büszke városában.

És csinálni fognak szebbnél-szebb rendeleteket. Delegáció nem lesz, minék is az, eddig is csak koloncza volt a remek közösiügyi kormányzatuk, s hogy vele is kellett törődni, nem lehetett elég áldásosan működni! De most fog csak szépen forogni a monarchia kereke!

Visszaállítatik — bár csak egy titkon — a cs. kir. udvari cancellária. Tagjai lesznek:

1. A közös miniszterek.
2. A lajthántuli ugynevezett családi miniszterek.
3. Az ugynevezett felelős magyar miniszterek.

Az itt elkészített rendeleteket aztán Bánffy minden egyes esetben hazahozza és mint magyar kormányrendeleteket, közhírré teszi. Vakulj magyar!

S ne bánd magyar, hogy a közös ügyek intézése teljesen ki lesz véve törvényhozó képviseleted hatásköréből

anyagi és szellemi fejlődésnek érdeké-ben, hogy mind jó magyar hazafi külsőleg, névleg is adjon kifejezést tántoríthatlan örök hűségének és ragaszkodásának hazájához nemzetéhez már csak azon szempontnál fogva is hogy számbeli erőnk tekintetében belső megnyugvást, és hogy a külhatalmassa-gok imponáló erkölcsi és anyagi erőnk tekü-tetésben megbízható hűséges képet, nyerhesse-nek, és hogy ellenfeleink becsüretét alá ne szállíthassák.

Eme közérdekű kérdések keretében igye-zsem az elem tűzött fontos hazafias földadatot megoldani.

II.

Minden embernek kivétel nélkül van egy hűséges kísérője, mely állandóbban kitar-tóbban mint saját árnyéka őt soha el nem hagyja, sem az életben, sem a halálában, a síron túl sem, sőt néha néha még az örök-kévalóságban sem.

Az embernek eme hűséges kitar-tó kísérője mint azt kiki már előre is sejtethi: az ember neve.

Születése első perceiben tanakodnak szülei a kisdéd neve fölött, hogy kedvenczü-ke a legkedvesebb legédesebben hangzó né-kem szólítsák.

Még eszmélni sem képes a csecsemő. és édes anyja csókzapor közt hívja kedvencz nevecskéjén. Még gagyogni alig tud a kicsike és hozzá tartozói sorba kérdik minduntalan mindkét nevét, hogy a kis emberke azt miha-marabb megértse, megtanulja és helyesen ki-ejtse!

Játszóársai, gyermek és ifjúkori bará-tai mindig e néven szólítják. Hát még sze-

és oda lesz utalva a császári miniszte-rekhez meg a te kedves minisztereidhez, a kik erre is ráfogják sütni, hogy a leg-tisztább alkotmány liberalis szellemben.

Hiába is bannád!

Mert a többség Apponyi szónok miniszterrel együtt utánok zugja majd, hogy »Ugy van, alkotmány!«

Aztán felidézük a nemzet bölcsének szellemét.

De vigyázzanak, mert ez a szellem egyszer csakugyan felkél s a nyakuk közé szó azoknak, a kik a nemzet jo-gait ily gyáván és könnyelműen elfe-csérlik,

Mert az ilyen provizoriumra — hi-básan idézett Apponyi ur — mégis csak a jogvesztés elmélete talál — a mit Deák 1861-ben követni nem tartott cél-szerűnek.

És vigyázzanak a nemzet jogaival játszó könnyelmű urak, mert egy másik, hatalmasabb szellem is felkél, hogy a verejtéket izzadó szegény magyar nép-nek újra elmondhassa: Ne vess, ne arass, ne kaszálj! Másnak vetsz, más-nak aratsz, másnak kaszálj. Tégy in-kább egyebet azzal a kaszával! Tudod-e mit? Mint akkor! . . .

Révi Nándor.

KÜLFÖLD.

Fordulat Ausztriában.

Gautsch báró alatt meg sem melegedett még a miniszterelnöki szék és máris kormány válságról beszélnek. Ez a kormányválság azon-ban messze kiható következményekkel jarna Ausztria jövőjére nézve, mert nem kevesebb-ről van szó, mint arról, hogy Ausztria fel-hagy a szláv tendenciákkal és visszatér a német alapra.

A jövő embere, aki ezt az át- illetve visszaalakulást megcsinálná, gróf Thun Ferencz a volt csehországi helytartó.

relmese, jegyese, milyen édes, utánozhatatlan hangon ejti ki, írja le szeretetének csábos nevéit, mily élénken és melegen színezi és festi. Minden egyes hangjegye, egy-egy ked-ves hangulatteljes arabeszk, mely szívébe, emlékébe örök időkre mélyen bevéődik.

Nem csuda, hogy ennyi kedves felejthe-tetlen emlékek közzé foglalva senki sem kö-zömbös saját megkedvelt neve iránt.

És később midőn meglelt korában ko-molyan kezd gondolkodni és munkálkodni, minden értelmes, önértékes ember arra ügyel, hogy neve tiszta maradjon, saletatlan, mint a nemes fémek, mint a gyémánt, hogy arra semminemű foltooska, karczolás, vagy szeplő ne ragadhasson. Inkább kész becsületes nevé-t vérevel, életével megfizetni.

Ki mondhatja tehát, hogy a név nem játszik fontos szerepet minden ember éle-tében?

Hogy minő varázsszal bír egy-egy név, azt akarhányszor tapasztalhatjuk.

Hunyadi, Széchényi, Kossuth, Deák Fe-rencz nevek említésénél erősebben lüktet vé-rünk, hevesebben dobban szívünk.

Midőn a név a szükséges családi kör-korlátait elhagyva, társadalmi, országos, vi-lághírű névvé alakul, egész fogalomná válik.

Mi mindenre gondol az ember, ha Rá-kóczi, Petőfi, Jókai, Eötvös, Munkácsi, Co-lombus, Bismarck, Edison, Newton neveket említik!

Minő áldás, mennyi fény, dicsőség, te-kintély báramlik egy-egy kimagasló névből családjára, szülő városára, hazájára nemze-tére, az egész emberiségre.

Legmaradandóbb, legdicsőitőbb, mind-

A jövő e tervei már kifejezést is találtak abban, hogy a kormány és a lengyelek között fennállott jó viszony az utóbbi időben nagyon megrosszabodott. A lengyel klub nem akart senkit sem jelölni a tárcza nélküli miniszteri székbe, mire a kormány saját kezdeményezéséből báró Loebl Hermann titkos tanácsost és volt helytartót nevezte ki lengyel miniszterré.

A lengyelek a kik a kiegyezés megkö-tése óta állandóan a kormányok támogatói sorában voltak, ellenzékbe készülnek a cse-hekkel egyetemben, hogy együtt egy nagy szláv tábort alkossanak.

A nagy változás a legfelsőbb körök hangulata folytán készül, mert Ausztria vezető körében szükségét érzik annak, hogy a szlávok egyre növekedő követeléseinek végre ha-tárt szabjanak. Gróf Thun Ferenczet tart-ják a politika folytatásához a legalkalmasabb embernek és ha ő — mint várható — a közel jövőben a miniszterelnöki székbe jut, akkor Gautsch báró jelenlegi kormányelnök a nyugalmába vonuló Braun báró helyébe a kabinetiroda főnökévé lenne kinevezve.

Egyelőre a parlamenti szünetet nemileg felváltják majd a tartománygyűlések ülésezei melyek legközelebb megkezdődnek. A nagy parlamenti harcoknak ott lesz folytatásuk.

Gautsch báró miniszterelnök pénteken kihallgatáson járt a királynal és jelentést tett az állapotokról.

Ujabb hírek szerint Ausztriában Gautsch miniszterelnök még mindig tárgyal egy-ke-t pártvezérrel, de a megegyezésre a legcse-kélyebb kilátás sincs. A figyelem egyelőre a tartományi gyűlések felé fordul, a melyekben nagy viharok lesznek. A cseh tartomány-gyűlést nem is merék összehívni, olyan bot-rányoktól tartanak. A lengyelek most egymás után ünneplik vezető-embeireket. Badeni után Abrahamovics elnököt kereste fel Lembergben negyven lengyel nagybirtokos, hogy elisme-résüket fejezzék ki a képviselőházban tanu-sított magatartása fölött. Abrahamovics hosz-szabb beszédben fejtegetve azt mondta, hogy ő csak kötelességét teljesítette. A képviselő-házban véghezvitt banditizmus csak egyes vad emberek mozgalma volt, akik minden áron megakarták zavarni a rendet.

azonáltal azon hatás, melyet a hírnév köz-vetlen kortásaira gyakorol, azon fény sugar, melyet hazájára, nemzetére arasz.

Idegen hangzású név homályosító fátlyolt képezvén akár milyén vékony a válaszfal illeke nem férközhetik egészen és közvetlenül a magyar nép lelkéhez. Ha ellenben magyar hangzású névvel dicsekedve büszkén nevezi magának a nemzetet, akkor emez is keblé-hez szorítja azt az érdemes nevet, magának valja mint testehez való testet és vérehez való vért.

Petőfi ki nem nőtte volna magát hazánk legnépszerűbb költőjének a szabadságharcz lángelkű dalkóknak, ha Petrovics maradt volna. Toldi munkái nem költöztek volna olyan elragadó hatást, ha műveit kiadta volna Schedl név alatt Munkácsyt nem fogadták volna itthon, saját hazájában oly fénynyel oly fejedelmi tisztelettel ha világhírűvé vált halhatatlan művészete Lieb név alatt sze-repelt volna.

Nem tagadhatja tehát senki sem, hogy a pusztá név is sokat határoz, kiváltképpan ha dicső hírnév veszi szárnyára.

Néha pusztán a névben van a tisztelet-nek, a kegyeletnek és ragyogó fénynek vagy éppen ezek ellenkezőjének, a gunynak, kicsiny-lésnek megvetésnek megtestesült fogalma.

Fraanciaország ötlekezett, az oroszok hatalmas cázával, mi pedig undorral fordul-tunk el a muszkavezetőktől.

Milyen óriási különbség van orosz és muszka közt. Hasonló példákat százával lehetne felsorolni.

(Folyt. köv.)

Öröm Spanyolországban. Egész Spanyolország, de főleg a Sagasta-kormány örömmel üdvözli az öröm oka az, hogy jelentés jött a Fülöp szigetéről, a mely tudat adja, hogy az itteni felkelők, akik már másfél év óta nem bírtak a spanyol csapatokkal, végre megadták magukat Aqáinaldo, a felkelők vezére meghódított összes csapataival együtt és angol Hong-Kongba fog küldetni számkivételre. Madrid végre, felejtve Kuba miatti felindulást, élteti a hadsereget, Sagasta pedig megszüntette az ostromállapotot Barcelonában. A regens király számos táborokat fogadott, akik szerencseki-vánataiknak adtak kifejezést a Fülöp szigetek pacifikálásához.

Milán tervai. A Keleti Értésítő jelenti: A hivatalos czáfolatok daczára, úgy látszik mégis tény, hogy Milán exkirály az akciópolitika terére lépett s a jövőt, magának és az Obrenovics dinasztianak akarja biztosítani. A Keleti Értésítő, Belgrádból — nem rendes levelezője közlése alapján jelenti; hogy Risztics és Belmarkovics, mint a liberális párt vezérei és Milán között a következő megállapodás jött létre: a liberális párt Milán exkirály segítségével kormányt alakít, s ennek ellenében a párt közelebb magát, hogy hozzájárul ahhoz, hogy Milán és Natália közti házasság felbontassék: Milán exkirály azután nőül fogja venni a görög Artemisiát, Krisztics volt kerlini követ nejét, és adoptálni fogja természetes fiát Obrent, kinek a szerb trónt biztosítani fogják. Valószínű, hogy Sándor király betegség miatt gyógyulás céljából külföldre megy s ez idő alatt Milán, Risztics és Belmarkovicsból álló regensseg fog alkottatni. A mai kormány gyengének érzi magát, hogy a fent említettek keresztül vigye, a liberális párt pedig örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy Sándor királyon április 1. miatt — a regensseg elkergetéséért — bosszút aljon.

Román képviselők a párbaj ellen. Misir román képviselő és 30 társa tegnap törvényjavaslatot nyújtott be a kamarában a párbaj ellen, melynek pontjai a következőleg hangzanak:

1. A ki párbajra hív, vagy mással valakit kihivat, ha nem is történik meg a párbaj, husz naptól hat hónapig terjedhető fogházzal sújtandó;
2. Ha a párbaj megtörtént, és halál vagy sebesülés nem történt, a párbajozó egy évtől három évig terjedő fogházzal sújtandó.
3. Ha sebesülés történt, három évtől öt évig s ha a halállal végződött, öt évtől tíz évig terjedő fogház a párbajozó büntetése.
4. Enyhítő körülményt egy eset sem ismer.
5. Akit párbaj miatt elítélnek, elveszti közhivatalát és minden polgári jogát.
6. A segédek, orvosok hasonlóképen büntetendők, minden fentirt esetben a büntetés felével.
7. Azokat a románokat, kik e bünteteket valami idegen országban követték el, a román kormány elfogadja s ugyanazokkal a büntetésekkel sújta, ha az illető ország törvényei szerint a párbaj nem is vétek.

A pusztuló Kína. Óriási feltűnést keltő hír érkezett Kinából. Egy orosz hajóraj váratlanul megszállta Port-Arthurt, Kína legerősebb hadikikötőjét. Nyolczszáz orosz katona bevonult a városba és megszállva tartja azt. Port-Artur a legutóbbi japán-kinai háboruban let nevezetessé Birtoka körülrgott a háboru befejezése es amint a japánok három hetit ostrom után boverték, volt békét kérni, mert ez az ország Kínának Maga az erőben ugyanazon a félszigeten a németek által csak most Csao városa terül el. A fra hadihajót küldött a kínai v hajóhad megerősítésére. A noka titkos utasításokat k rdalmi kormányt cseppet hírt, hogy az oroszok Port-Arturt elfoglalták. Az irányadó körök csak te szetésnek találják, hogy az oroszok kópenzálni akarják magukat azért, hogy a németek Kiáo-Csast

elfoglalták. A két kikötő egymás tőzsomszéd-ságában van. Port-Artur elfoglalásának híre azonban valósággal konsternálta az angol kormányt, mert Angliának egyetlen kínai város sincs birtokában és attól tartanak, hogy Anglia befolyását teljesen elvesztette Kinában. Az oroszok tegnap eggett szálltak meg Port-Arturt, melynek kínai helyőrsége minden ellenállás nélkül visszavonult. Az orosz parancsnok azonnal hozzálátott a város közigazgatásának szervezéséhez. A lakosság nyugodt.

A Panama. Párisban megkezdődött már a büntető törvényszéknél a tárgyalás a Panamaügy újabb vádlottjai ellen. A vádlottak padján ülnek; Arton, Boyer, Maret, Panteau, Gaillard, Laisant, Rigaut és St. Martin, míg Naquet megszökött. Elsőnek Artont hallgatták ki. Arton elmondja, hogy Lesseps-szel 1887-ben ismerkedett meg közép-amerikai utazása alkalmával; előadja ezután, hogy milyen viszonyban volt Reinach báróval, Barbe-bal és Naquet-val. Reinach másfél millió frankot deponált arra a célra, hogy ezzel gyakorolhassanak befolyást a képviselőkre, hogy a sorsjegyek kibocsátását megszavazzák. Arton azt vallja azután, hogy ő senkit sem korrumpált, hanem csak illő jutalomban részesítette azokat, akik segítségére voltak. Pénzt nem tartott meg. Abból a 2.000.000-ból, amelyet szétosztott, 100.000 frankot Naquetnak adott.

A németek Kinában. A német császár nevével visszhangzik ismét a világ. Ez a zeniális ember most Németország tengeri haderejét akarja megnövelni és mert tudja, hogy az emberekre legjobban a való dolgok hatnak, elküldte az öcsését, Henrik herceget, a kínai tengerekre. Erthet ebből a német birodalmi gyűlés is, amely ellenzte eddig a német haderő növelésére vonatkozó javaslatot. A gyors felvirágzásnak indult német kereskedelem védeleme, ha megfelelő védelem nélkül bolyongnak hajói a végtelen tengereken. Bismark herceg a nagy államférfiu sasszemével azonnal fölismerte a szőnyegen levő javaslat valódi értelmét s kijelentette, hogy részavazna ha a birodalmi gyűlésben volna. Az ő messze elhangzó szava mindenestre hozzájárul majd a képviselők véleményének megváltoztatásához és Németországban ma mindenki örül, hogy ez a két nagy szellem ismét megtalálta egymást. Kettejük munkája csak Németország java lehet.

Vilmos császár, aki Kieiből pénteken hazaérkezett, megérkezése után kihallgatáson fogadta az orosz nagykövetet. A lapok meg mindig sokat foglalkoznak Henrik herceg felköszöntőjével. A National Zeitung azt kívánja hogy magasrangú személyek beszédeit elmondásuk előtt revideálni kell, hogy az esetleges helytelen kifejezéseket idejekorán kijavíthassák.

Ormódi Ormódy Vilmos ünneplése.

— Budapesti levél. —

decz. 17.

Az Első magyar általános biztosító társaság körében a társaság vezetésével megbízott Ormódy Vilmos igazgató csütörtökön rendkívül szives és lelkes ünneplés tárgya volt. Az ünneplés alkalmával az szolgált, hogy a köztisztletnek és szeretetnek méltán örvendő érdemes férfiú most töltötte be 40-dik szolgálati évét a magyar társaságnál, melynek már az alapítás óta szüntelenül egyik legkiválóbb munkása. — Az évéziók sorát a társaság tisztikara kezdte meg, melynek élén dr. H a v a s Rezső társasági osztályfőnök lelkes beszédben üdvözölte az erélyes igazgatót, ki egyben a tisztviselők nemes szívű és buzgó jóakarója is. Ezután K o z m a Andor vezértitkár egy okiratot olvasott fel, mely szerint a társaság tisztviselői a mai nap emlékére Ormódy Vilmos alap-czimen tizezer frtos alapítványt tettek azzal a czéllal, hogy annak kamatai, az ünnepeit rendelkezése szerint, mindenkor beteg társasági tisztviselők javára fordíttassanak. Végül átnyújtották az ünneplésnek a remek díszművet, mely pergamentre

festett gyönyörű codex irással az alapító levélnek hiteles másolatát tartalmazza.

E nagy izlésre és művészetre valló díszmunkát a budapesti Glater Lajos-fele papírkereskedő cég készítette. Ormódy Vilmos meghatottan köszönte meg a tisztikar ragaszkodását; különösen azt, hogy az alapítványban az ő legbelsőbb érzelmei, a tisztviselők iránt érzett szeretete és sorsuk iránt való meleg érdeklődése oly gyöngéd kifejezést nyernek.

A társaság kormányzó testülete ezután tartott ülésében örömmel értesült a tisztikar Ormódy-ünnepeiről s megragadta az alkalmat, hogy Ormódy Vilmos iránt érzett bizalmát és rokonszenvét kifejezze. A választmány nevében gr. C s e k o n i c s Endre val. és belső titkos tanácsos, a társaság elnöke, a felügyelő bizottság részéről L á s z l ó Zsigmond min. tanácsos, az igazgatóság részéről pedig ennek elnöke báró H a r k á n y i Frigyes főrendiházi tag a legmelegebb szavakban üdvözölték őt és a kormányzó testület báró H a r k á n y i Frigyes indítványára elhatározta, hogy az üdvözlés jegyzőkönyvébe vétesék s a jegyzőkönyv teljes kivonata Ormódy Vilmosnak átnyújtassák.

A kormányzó testület ülése után a Magyarországon és Ausztriában működő biztosító társaságok igazgatóinak küldöttsége kereste fel Ormódy Vilmost s benne a nagy tekintélyű szakembert és a mindig loyális kollegát melegen köszöntve, egy nagy műbecsel bíró ezüst Hungaria szobrot nyújtott at neki emlékül.

Majd a Bécsi, a Magyar Francia, a Pannonia, a Securitas és a Nemzeti baleset-biztosító részvénytársaságok kormányzó testületei, melyeknek Ormódy Vilmos szintén tagja: küldöttségnek útján tisztelegtek az ünnepléskor a Riunione magyarországi igazgatói élükön báró P o d m a n i c z k y Frigyes val. belső titkos tanácsossal mind eljöttek s a legnagyobb melegséggel vettek részt a magyar társaság igazgatójának ünneplésében. A Fonciére igazgatósága levében, a Generáli triest-i igazgató-ága s még több intézet távirati-igazgatói is meg kívánt neki szerencsét, valamint több külföldi biztosító társaságnak külön ez alkalmából Budapestre küldött képviselői jelentek meg nála, hogy társaságaik üdvözlését adják. A társaság vizsgáló orvosi is tisztelegtek Löw főorvos vezetése alatt. A jubiláns meghatóan mondott köszönetet Löw dr. melegenhangu beszédére.

A testületi üdvözlések után a magyar közélet és társadalom számos előkelősége személyesen fejezte ki szerencse kívánatait Ormódy Vilmosnak.

A katonák lelki gondozása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 20.

A Debreczenben állomásozó katona ezredek lelki gondozására, különösen azok ujonczainak lelki nevelésére nagy gondot fordít a helyb. ev. ref. lelkész kar.

Ennek a szép hivatásnak teljesítésére ez idő szerint M i t r o v i c s Gyula és D i c s ő f i József lelkészek ajánlották fel készszolgálatukat. Tegnap, advent utolsó vasárnapján — írja lapunk egyik tudósítója — d. e. 11 órakor meglepett az, arra felé járva, hogy a Kossuth utcái ev. ref. új templomba egy egész hadsereg katonaságot, gyalog és huszárságot vezényelte tisztjei. — Kíváncsi lettem a szokatlan látványra s én is beléptem a templomba. Pontban 11 órakor M i t r o v i c s Gyula lelkész lépett be a templomba s az első székekbe elhelyezett katonák némelyikétől megkérdezte; T o d t o k-e énekelni: az az ott összesereglett több s árramenő ujoncz sereg a lelkész felhívása és részvétele mellett meglehető buzgósággal énekelte el a 34. kiséret első versszakát:

Ennek elhangzása után M i t r o v i c s beszédet tartott a katonasághoz. Amint emlékeztetből utána írhatom hosszabb, lelkes szavai abból indultak ki, hogy ide isten hazába

mindenkinek tanulni és imádkozni kell.

A tudós oda baha hagyja könyveit, a szegény földmivelő nehéz gondjait, az iparos minden napi nehéz munkájának faradalmait s még a katonai is leteszi fegyverét, hogy isten előtt leboruljon és imádkozzék.

A katonai hivatás kötelességeiről szólott aztán kimerítően, hazafias lelkesedéssel.

Elmondta, hogy ezt a szép és áldott Magyarországot Isten különös kegyelmével és szeretettel adta nekünk és drága kincsek tárházává tette azt számunkra. Bölcsőnk ez, majdan sirunk is, mely ahol s eltakar, e nagy világon e kívül, nincsen számunkra hely. Ezért van az, hogy e drága kincsek fejében, mindnyájunknak, kicsinynek és nagyoknak, egyaránt megvannak iránta kötelességei, amelyeket, még ha aldozatokkal járának, örömmel és tántoríthatlan hűséggel kell teljesítenünk, teljesítenünk kinek-kinek azzal az erővel, a melylyel megáldott Isten szerető keze; az egyik Söllemének, erzelmenek világító fényével a másik korának és kardjának erejével és bátorságával... és puja, gyáva lélek az és ami ennél irtózatosabb bűn: Hálátlan az az ember, aki csak otthon, csendes házi tűzhelye és zavartalan nyugalma mellett hajlandó felszedni és elküldeni e drága szép magyar hazának áldásait, de aztán visszariad a verejtékektől, a faradalmaktól.

Majd a katonai kötelességekre, isten, baha, király tiszteletét és szeretetét ismertette a legenyességgel, szívökre kötően a felebbvalóik iránt való feltétlen engedelmisségre.

Láthatólag megindító hatással volt a lelkész beszédének az a része, amelyben az erkölcsi elvadás a boldogtalanság bűnétől való óvakodásra intette őket, s különösen az, mikor a polgárság és hadsereg egymással való békes és szeretetteljes népvisszetéről szólt, hogy mindnyájan egy hazának vagyunk gyermekei, s a kiméltelenség, amelyet valaki egymás ellen kölcsönösen tanu-it, apánk, anyánk, testvérünk, a m a g y a r k a t o n a ősi erénye ellen elkövetett hűtlenség.

A lelkész beszéde után alkalmi, a katonának lelkéből fakadó imát mondott.

Ugy értesültem, kérdezősködések után, hogy legközelebb karácsony második napján délután 11 órakor az újonczok részére szintén ehhez hasonló valóság-oktatást fog tartani Mitrovics Gyula lelkész.

Ha már tudósítónak állottam be véletlenül, csak úgy felvetem a kérdést: Nem lehetne azoknak a szegény fiúknak úgy nagyobb ünnepek alkalmával külön ünnepsorát is osztani?!

Egy véletlen szemtanu.

A nőegylet társas estélye.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, decz. 20.

A debreczeni nőegylet szombaton tartotta meg az idei első társas estélyét, melyen városunk egész intelligenciája részt vett. Az estély — mint már az előre is látható volt — fenyesen sikerült. Az a sok szép leány és asszony, kik részt vettek a mulatságon, kitűnően mulattak és egy kellemes, felejthetetlen estély emlékével hagyták el a Bika dísztermét.

A legnagyobb bámulatra, meglepődésre s szívből jövő elismerésre hangolt mindenkit az a valóban művészi zongora játék, amelyben Degenfeld Anna grófkisasszony, ki sohasem hiányzik ott a hol jótékony és oltárára szoktak lerakni az aldozatot, részesítette a művelzetben mindég gyönyörködni tudó debreczeni intelligens közönséget. Ezután Dr. Benedek János az ő ősmert jóízű humorával hangolta derűs jókedvre a kedélyeket. Jó Irma kisasszony, valamint Debreczen város jól ismert kedvelt csalóánya Zivuska Irén kisasszony emelték az este sikerét kítő ének-számaikkal. Ifj. Szilágyi Imre heg-dü-, dr. Láng Sándor pedig a zongorajátékával járult hozzá a koncert sikeréhez.

Az estély körülmények közt nem is csoda, hogy úgy erkölcsi, mint anyagi siker gaz-

dagon jutalmazta a rendezőség fáradozását. Ifjaink nagyon jól vi-eltek magukat, sokat táncoltak, de hogy is ne táncoltak volna sokat, mikor a leányok mind egytől-egyig elragadóan szépek és kedvesek voltak elanyirra, hogy ha most az A. B. C. segítségemre nem volna, nem tudnám kit tegyek elsőnek és kit másodiknak.

Jelenvoltak. Urasszonyok. Özv. Buzás Elekné, Budaházy Ödönné, Bészler Károlyné, Bosznay Istvánné, dr. Balkányi Edéné, Comenescu Sándorné, ifj. Csanak Józsefné, Csanak Jánosné, gr. Degenfeld Ottóné, Dienes Barané, Dóczy Gedeonné, Eritz Ernóné, Erber Vilmosné, Emmert Antalné, Elek Lajosné, Fazekas Sándorné, Fürst Ödönné, özv. Göttl. Nandorné, Hanke Lajosné, Hammersberger Dezsőné, Honis Antalné, Jó Istvánné, Kiss Áronné püspökné, Komlóssy Thurzó Róza, gróf Korniss Zsigmondné, Komlóssy Arthurné, Komlóssy Dezsőné, Koncz Ákosné, Kölcsey Sándorné, Komlóssy Mihályné, Kovássy Ferenczné, Lasz gallner, Kálmánné, László Albertné, Miskolczy Jenőné, Miskolczy Lajosné, Mérey Otóné, Miklóssy Jánosné. Muharossy Jánosné, Nagy Gyuláné, Puky Gyuláné, Pünkösty Feren zné, Sirváry Gyuláné: Sáska Károlyné, Schwarz Vilmosné, özv. V. Szabó Jánosné, Szikszay Lajosné, Szántó Gyözőné, Szilágyi Imréné, Szücs Mihályné, Szigemeth Károlyné, Takács Ferenczné, Tóth Béláné gyógyszerészné, Tóth Kálmánné. Ujhelyi Andrásné, Unger Gusztávné, Vargáné Dalmy Teréz, Visky Karolyné, Végh Gyuláné, Weszprémy Zoltánné, özv. Zivuska Ferenczné stb.

Kisasszonyok: Baróthy Gabriella, Buzás Ilonka, Budaházy Margit, gróf Degenfeld Anna és Mária, Dóczy Ilonka, Erber Margit, Emmert Evelin, Eritz nővérek: Elek Ilona, Elek Anna, Konis Ilonka, Jármy Ilonka, Jó Irma: Komlóssy Etus: Kölcsey Ella, Kovássy Sarolta, Lasz gallner nővérek, Miskolczy Etelka, Nérey Otília Miklóssy nővérek, Muharossy Irén, Pavelko Jolán, Pünkösty Margit, Sárváry Adél, Sáska Fizzella Schwarz Anna, Szikszay Irén, Szücs Viola, Szigemeth Róza, Takács Viola, Ujhelyi Emma, Unger nővérek, Varga Irén, Visky Ilona Visky Margit, Zivuska Irén és Jolán stb.

Táviratok.

Alkotmányválság.

Bpest decz. 20. A Debr. ered. táv. A képviselet házi mai ülésén Komjáthy és Pichler Győző beszéltek a provizorium javaslat ellen. A folyosón ezalatt Széll Kálmán, Kossuth, Apponyi, Horánszky, Csáky Albin gr. és Hegedüs Sándor sokáig konferáltak. Bánffy valószínűleg holnap fog beszélni. A tegnapi minisztertanács hír szerint elhatározta, hogy esetleg rendeletekkel fog kormányozni január után.

A Tiszavölgyi Társulat közgyűlése.

Bpest dec. 20. A Debr. ered. táv. A Tiszavölgyi Társulat tegnap d. e. tartotta meg évi rendes közgyűlését gr. Andrássy István elnöklete alatt. Fekete titkár a közp. bizottság jelentését ismertette. Több folyó ügy elintézése után tudomásul vették, hogy a földm. miniszterium a Hármas Körösök a Csongrád Títel közti Tisza medrét 3 év alatt szabályozni fogja.

Az új lengyel miniszter.

Budapest, decz. 20. (A Debr. ered. táv.) L. ö b l báró lengyel tárca nélküli miniszter tegnap tette le az esküt a felsége kezébe. Ez alkalommal Apensberg Traun gróf főkamrás és Gautsch báró miniszterelnök interviniáltak. Az eskü mintat Reiberg osztrályfőnök olvasta fel.

Véres verekedés Bécsben.

Budapest, decz. 20. (A Debr. ered. táv.) Tegnap éjjel a Favoriten-Strasse egyik kávéházban csekély oxból verekedés támadt, amely alkalommal a dulakodók egyike egy kés szurással megölt egy betűszedőt. A gyilkost átszolgáltatták a törvényszéknek.

Vasuti szerencsétlenség Ausztriában.

Budapest, decz. 20. (A Debr. ered. táv.) Az osztrák államvasutak igazgatósága közli: E hó 12-én Smatyuban két tehervonat összeütközött, ennek következtében a két locomotiv és kilenc kocszi erősen megsérült. A személyzet közül ugyan könnyű zúzódásokat szenvedsen, de többen könnyű zúzódásokat szenvedtek. A baleset oka valószínűleg az, hogy a váltóór közvetlen a vonat beérkezése előtt hibásan állította be a már helyes irányban levő váltót.

A török-görög békeszerződés aláírása.

Konstantinápoly, dec. 20. (A D. ered. táv.) Ma d. u. megtörtént a ratificáló békeszerződések kieserlése és a jegyzőkönyvek aláírása.

Amerikai hadihajók a mexikói öbölben.

Páris, decz. 20. (A Debr. ered. táv.) A Havas-ügynökség jelenti Madridból: Az itteni politikai körökben nem nagy hatást keltett az, hogy egy amerikai hajóraj a mexikói öbölbe indult gyakorlatra. Ez a hely ugyanis az egyedül, ahol a hajóraj télen tartózkodhat. Tulzottaknak tartják azon híresztelést, mintha új hadihajók készülének és legfeljebb a meglevő flottának kijavítását tartják valószínűnek.

Színház.

Szultán. Verő György ezen már nagyon is elcsépeelt muzsikája darabját láttuk szombaton este. Mégis örömmel és kedvvel hallgattuk a már teljesen agyon játszott operettet, mert L. Komáromy és Mariska ragyogtatta benne az ő bájos, elragadó művészetét. Soha még nem hallottuk egy a kipi-kopit, mint a hogy azt Komáromy énekelte. A közönség nem győzte csodálni és alig tudott kifognyi tetszés nyilvánításából. Ujra és újra hallani kívánta a publikum és ő megismételte szövegben, százszor szövegben... Játékában pedig valami rendkívüli kedvesség van, ilyen csak Istenől különös művészet, tel megáldott teremtes produkálhat. Serföz és Roxelánt adta. Csinosan énekelte ugyan, de hangja nem olyan nagy terjedelmű, még, hogy a darabban levő nehéz, farszós énekparthiének megfeleljen. Karacs ez este különösen jól volt disponálva. Kellemes, tenor hangját teljesen érvényre juttatta. — Játéka azonban hideg volt. F. Kállay és Lujza, ki szerepét hirtelen vállalta el, remekül felelt meg feladatának. Énekszámait kedvesen adta elő, megis ismételtették egyszer. A két basa szerepét Szikla és Szentes adták. Mindkettő igen ügyes volt. Rubos is gondoskodott a nevetni valóról. A rendezés azonban sok kifogásolni valót hagyott fenn. A karok sem működtek helyesen.

Grant kapitány gyermekei. Grant kapitány és fia szomorú de már ismert történetét mutatták be tegnap d. u. a vasárnapközönségnek. A darab egyes részletei tetszettek, míg a darab némileg drámai része elérzékenyítette a közönség gyöngébb idegzetű részét. Kiss Irén nagyszerű volt. Sokat nevettek kiváló alakításán. Szikla is igen mulatságos alak volt. Jóízű mókái beváltak. A Szabó Irma kedves játéka dicséretet érdemel. Minden szerepében bájos, meggyerő. Külön kell megemlítenünk Szathmárit. A szórakozott tudóst pompásan játszotta. A Fáty Flóra játéka nagyon szépen sikerült. Barttha is jól játszott, ugyszintén Fenyeri is. Az előadás is nagyon vonatott volt és menete. A rendezés nem sikerült. Vidor, Kállay és a többiek fel mind megfelelően játszottak. A darabnak fel 6 órakor volt vége, a mi bizony nagy megterheltes a szereplő színészekre, mert már 7 órakor ismét játszott a legnagyobb részök. Inkább rövidebb darabot vennének elő, mely épen 2 órát töltsen.

Tót leány. Felek Miklós érdekes népszínműve került színre tegnap este. A szereplőknek nem ártott volna egy kissé több igyekezet, mert bizony nagyon sok nem törődömségtanúsított némely része, melynek következtében a tegnapi esti est nem mondható valami sikerültnek. Több kedvet és figyelmet máskor, mert összejáték nélkül nem lehet megfelelő adást produkálni. F. Kállay Lujza volt a tót leány és igen kedvesen játszott és énekelt. A tót jelmez jól illett a szerepéhez. — Az est sikere — ha ugyan annak nevezhető lenne Szathmáry természetesen, művészi alakításának köszönhető. Nincs párja ilyen zsánerű szerepekben. F. Csiga házys kiváló alakítást nyújtott. Fenyeri is pompásan játszott. Jó, igazi alak volt Lócserkényé. Békési kitűnően énekelt. Serfőzy, Szentes, Szabó Irma és Sziklay derekasan működtek közre. Úgyesen tánczolt a két balerina. Ilyen előadásokat nem kérünk többé! —**arz.**

Ujdonságok.

* **Lapunkat újévig díjtalanul küldjük meg mindazoknak, kik kiadóhivatalunkat akár levelezőlapon, akár szóbeli megkezeséssel — a czim pontos megjelölésej mellett — értesítik.**

* **Tanácsülés.** Ma délelőtt a városhaza na ytanácstermében Simonffy Imre polgármester kir. tan. előnöktele alatt tanácsülés volt, melyen rendes folyó ügyeket intézték el.

* **Eljegyzés.** Dr. Medve Zoltán belügyminiszeri fogalmazó, főpáni titkár, cs. és kir. tartalékos huszárhadnagy, daluoki és mezőmadarasi Medve Kálmán ügyvéd és neje szentmártoni Ónodv Ilona fia, eljegyezte bonyhádi Perczel József és neje váli Vály Ilona leányát Mariannet.

* **A „Zion“ hangversenye.** A „Zion“ debrecz. izr. betegsegélyző egyesület f. hó 29-én a szintarsulat legelső tagjának közreműködésével fényes hangversenyt rendez, melynek egyik fénypontja Szathmáry Árpád fellépése lesz. Eanyit egyelőre, legközelebb majd bővebben értesítjük olvasóinkat a uagyszabahu estélyről, melybe z hasonló kevés volt még Debreczenben.

* **A szegényház karácsonya.** Mindenki készül már kelemen megünnepelni a karácsony estéjét. Még a katonák is beszerezték a maguk zöld fenyőágát, hogy karácsonyját állítsanak fel a kaszárnyak ridg falai közt. Debreczen város munkaképtelen szegényeiről, kiket a városon kívül levő szegényházban ápolnak, szintén gondoskodott a mai tanácsülés, hogy a karácsony napját ne a szokott szegény egy szerűségben töltsék el. Megbizta ugyanis Roncsik Lajos kálvartanácsnokot, hogy gondoskodjék arról, miszerint karácsony első napján a rendezőnél jobb ebédet kapjanak. — s e célra 30 frtot bocát a szegényház rendelkezésére. Roncsik tanácsnok karácsony első napján maga kimegy az ápoltak közé s ott némi ünnepélyesség közben beszédet fog intézni hozzájuk.

* **Az új lovassági laktanya telke.** A közös hadsereg számára építendő lovasslaktanya részére szükséges telkeket már mind megszerezte a város. A részben megvásárolt, részben kisajátított telkek 65000 ööl kiterjedésű s mely 39.711 frt 50 krba került a városokak s ez összeget a tanács a mai ülésen utalványozta ki a t főügyésznek a kaszárnya építését tavasszal megkezdik.

* **A jogász és tisztviselői kör az idei farsangon ismét gyarapítani kívánja a bálrendezés terén eddig előrt sikerült.** Február 1-én tartja bálját, mely a meglepetések egész sorozatában fogja részesíteni főként a hölgyközönséget E meglepetések egyike, — mint értesülünk — az lesz, hogy minden leány egy vőlegényt fog a bálon nyerni.

* **Arvaügyi bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház arvaügyi bizottsága 1897 év decz. hó 21-én d. e. 9 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melynek tárgyai folyó ügyek lesznek.

* **Halestély.** A »Bikur Cholim« izr. betegsegélyző egyesület segély alapja javára a Fröhner szálloda éttermében a szandegóriai énekesek közreműködése mellett f. hó 22-én az az szerdán este 7 órakor halestélyt rendez, melyre a meg nem hívottakat is tisztelettel meghívja az elnökség. Felülfizetése köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Belépti jegyek ugyanott és ugyanak-or a pénztárnál válthatók.

* **H. Böszörményi Bod Péter templomának.** Lapunk f. évi 205-ik számában már megemlékeztünk a Bod Péter híres lelkipásztor és egyházi író által alapított Erdélyorszagimagyarigeni ref. templomáról, annak multjáról, az 1848-iki időkből vérfagytló jelenetek helyéről, elmondtuk, hogy K. Nánás város hazafias kalvinista közönsége a körükbe érkező, a családját, egyházát odahagyó s az utazás ezer veszélyének magát kitévő igazi hazafias, kalvinista vallásáért küzdő tiszteletes Bartók Dénes lelkész urat mily szívesen fogadta s a szent cél érdekében, a város, egyház és egyesek mintegy 150 forintot adtak e nemes célra, H. Böszörménybe f. hó 19-én érkezett. 17-én a temetőben prédikált s oly szívhez szólólag ecsegett a szokatlan időben is nagy számban összesereglett hírek előtt a magyarigeni ref. egyházat 1848-ban ért csapás s annak jelenlegi nyomorúságos helyzetét, hogy magából a perselypénzből 28 frt 17 kr. gyűlt be, azonkívül az egyház 10 frttel, a város 25 frttel az elemi iskolák növendékei tanítóikkal együtt mintegy 25 forinttal, intézetek, egyesek 1-2-3 forintokkal járultak a nemes czél előmozdításához ugy hogy a h. böszörményi egyház-község tagjai, mintegy 181 frt 77 kr. raktak össze, a magyar nemzet és kalvinizmus czéljának előresérére. A mily szépen adakoztak a hívek, oly kritikán alóli módon jártak el vezetői, a két lelkész, a hazafias és puritán kalomista kollegájokkal, mert megengedték, pedig előre jelezte a fiatal lelkész előtt, hogy mily büzös a korcsmai lakás és mily drága a korcsmai ellátás, hogy a 20 ezer lelket számláló kalomista gyülekezet fényes templomába, ezen székely kollegájok paláttal, bibliával a kezében, korcsmából indáljon, és ha a tanító testület néhány tagjával nem beszél — kik közül egyik másik ebédre, vacsorára meginvitálta — a fényes gyülekezetben bizony a korcsmai kosztot kellett volna ennie. Pedig H. Hadházi olyan biztatással jött el, hogy H. Böszörményben jó világa lesz, mert a böszörményi papok fényes háztartást visznek, de lehet is nekik, mert az egyházkerületben a böszörményi ref. papoknak csaknem a legnagyobb fizetésük és jövedelmök van.

* **A nőegylet népkönyvháza.** A debreczeni jótékony nőegylet a tél időszakra népkönyvház szándékozik felállítani. Debreczen város tanácsa méltányolva a nőegylet nemes czélját; mai ülésén elhatározta, hogy a régi közkórház helyiségekből két szobát és a hűkösségek melé helyiségeket díjmentesen engedje át a felállítandó népkönyvház számára. s azokat a város költségen a követelményekhez képest átalakíttatja, továbbá egyelőre öt ööl tüzi fat is ajándékoz.

* **Halálozás.** Veszprém Károly ev. ref. fiúiskolai pénztári tiszt folyó évi december hó 18-án, délelőtt 10 órakor, életének 59-ik évében tüdőlobban jobb lére szenderült. Halálát testvérei Veszprém János annak leánya: Veszprém Zuzsanna, Riekl Gyuláné és leányai: Ella Edit; Veszprém László veje Fándly József, leánya Veszprém Mária, Orosz Istvánné és gyermekei: Béla, Magdolna, István, Árpád; Veszprém Jozefa, özv. Virágh Nándorné gyászolják. Temetése ma december hó 20-dik napján Hétfőn delután 2 órakor volt az Egymalom-utcai 826. számú háztól. Béke poraira! A temetést Dankó M. temetkezési intézete (Kossuth utca) rendezte.

* **Köszönet nyilvánítás.** Fogadják mindazok, kie boldogult drága fejém néhai B. Tóth Lajos temetésén megjelentek és kik ezzel vagy más módon leirhatlan fájdalommat enyhíteni igyekeztek, legőszintébb hálás köszönetemet. Kiváló tisztelettel özv. B. Tóth Lajosné Derecskei Juliánna.

* **Hölgyek figyelmébe!** Kronovitz Matild női-ruha varróné lakását Budapestről Debreczenbe, Nagy-uj-utca 1707. szám alá t. Weinberger Lajos ur házába helyezte át, Csakis előkelőbb, legújabb divat szerinti munkákat teljesít. — Angol ruhákat különös figyelmbe ajánl.

* **Fényes eredmény.** A „Kölcsonös segélyző egyesület“ igazgató-aga f. hó 16-án tartotta rendes évvégi gyűlést, A vezető igazgatók nevében Zador Lajos terjesztette be jelentését, mely az egyesület fényes eredményeiről számolt be. A lefolyt évben a törzstőke 200.000 frtal emelkedett és összesen majdnem 2 millió frtot ér el. Az előrelátható haszon eredmény pedig 10.000 frttal nagyobb a mult évinél és mintegy 90.000 frtot fog kitenni, és óriási forgalma és künnlevősége mellett tényleges vesztesége a lefolyt évben csak 260 frtot tesz ki. Ezen fényes eredménynek titka az igazgatóság ritka tapintatos ügykezelésében, humánus gondolkodásában rejlik. Ennek köszönhető, hogy az egyesület 14 évi igazán áldásos működés után városunk összes lakosságának közös intézménye, a szegényebb osztálynak vaóságos jöltevője lett. A jelentés lelkes bevezető sorait szöszörint közöljük alábbiakban: Egyesületi életünkben kiható horderővel bir ezen 15-ik évi előirányzat, miután fényes bizonyítékot nyújt a szervezetkezeti eszme nagy jelentőségéről. Ha vissza tekintünk 15 éves multunkra, édes érzettel adhatunk hálát a gondviselésnek hogy ezen nem várt eredménnyel lépeltünk fel: a kicsi magból terebélyes fa árnyekolja be jöltevőleg Egyesületünket, melynek gyökerei és ágai elterjednek a szegény munkás házikójától a gazdagok palotájáig, és mindenütt hirdetik a „Szövetkezeti eszme“ nagy horderejét, mely egyenlőleg hatással van a társadalom minden osztályára, a kik a szorgalom munká, és takerékosság által a családi és társadalmi boldogulást sziv eiken viselik. Mindenesetre első és főkeleke a szövetkezésnek az arra hivatott jölelkű egyének tömörülése a kik mint apostolok maguk járnak elől jó példával, e részben Egyesületünk alakítása alkalmával megtalálta a helyes összeállítást, és ne méltóztassék öndicsékvésnek venni, ha lelkünk igaz érzetet tolmácsoljuk, a midőn kijelentjük, hogy igazgató-águnk együttes működése, kölcsonös bizalma: munkássága világító példát nyújthat arra nézve, hogy miképpen kell egy jó eszmét diadalra vezetni. A jó isten megeugedte érünk, majdnem teljes számban minekünk, kik Egyesületünk bölcsőjét ringattuk, hogy feltett kincsünket, majd nem férfivá megerősödve szemlélhetjük, és csak azt kívánjuk, hogy továbbra is legyen közöttünk egyetértés és bizalom, és akkor Egyesületünk jölveje biztosítva leendő, és áldásos működésével szeretett városunk fejlődésében a magaméltó helyét betöltendi.

x **A »A Prágai Ghetto-képek«** czimű rendkívül érdekes könyv már megjelent s la-dunk kiadóhivatalában 1 frttel kapható.

x **Iffj. Kovács S.** lapunk mai számában foglalt hirdetésére ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét,

IRODALOM.

A „**Vasárnapi Ujság**“ december 19-iki száma 32 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Madách Imre ifjusága (képpel.) Irta Palágyi Menyhért. — »Madách Imre rajzai« (képpel, Madách Imre kiadatlan ifjúkori rajzai után. — »A szabadság virága.« Költemény. Irta Bartók Lajos. — Regénytár: »A jubilans.« Elbeszélés. Irta Bereczik Árpád (Goró Lajos rajzaival.) — Hires asszonyok: »Napoleon anyja« (képekkel.) — »A magyar nemzet történetéből« (képekkel Dörre, Hary, Mühlbeck és egykoru rajzok után.) — »A két Bolyai« (Bedőhazy János új könyvéből.) — »A deési ezredévi emlékoszlop« képpel. — Emék a borus időből.« Költemények. Irta Szontagh Pál. — »A zerográf.« Varjas Károlytól. — »Dr. Schwimmer Ernő« (arczképpel.) »Ormondy Vilmos« (arczképpel.) — »Dawson Cltyi.« — »Képek a bécsi és prágai zavargásokból«

(négy képpel.) — »Ketté választott tengeri hajó usztatása (képekkel.) — »Parisi divatlevel« (divatképpel.) — »Az új munkásházak Budapesten« (képekkel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képzőművészet, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Nép-lap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre csak 1 frt 20 kr.

Verne Gyula új regénye. Bizvást elmondhatjuk, hogy alig van író a világra való tekintettel, aki a kinek munkáit annyian olvassák, mint a Verne-t. Nemesak a fiatal elmét termékenyítik meg az ő kalandos történetekbe szőtt tudományos igazságai; a mi képzeletünk is szívesen elkalandozik az író színes, fantasztikus világában. Új regénye, Dardentor Clovis melyet Gaal Mózes kitűnően magyarított, népszerűségben mihamar utol fogja érni a legelső Verne regényeket. Különcz hőseiben annyi humor, annyi eredeti vonás van hogy nemcsak izgatott érdeklődéssel kísérjük kalandos útján, hanem kitűnően el is mulatunk humorán. A regény illusztrált kiadás, a Franklin-Társulattal jelent meg és ára 2 frt. Vaszonkönyvben 2 frt 60 kr.

A régi magyar színészet képekben. A Jókai-fele »1848«-nak most megjelent negyedik füzeté, az eddigieknél is gazdagabb. A régi magyar színészetre vonatkozó képek gazdag sorozata teszi e füzetet különösen érdekessé. Most látjuk ama nagy színészek és színésznők arcképeit először teljesen összegyűjtve, akik a művészi mellett fontos nemzeti feladatot is teljesítettek. Bartha, Szigeti, Szentpétery, Schödlé, az angyal-zép Lendvayné, majd Egressy, Lendvay, Fauscsy, Szerdahelyi, Megyery arczát pillantjuk meg. Az arcképek körül vannak elhelyezve a művészi becsü, s kultúr-történetileg is felette érdekes emléktárgyak, melyek a nagy-zellemek diadalmát jelölték. A magyar szabadság nagy bajnokainak a legnagyobb magyaroknak egész Pantheonát e füzet második fele, mely a Batthány miniszteriumra vonatkozik. Az események komoly és anyakepe kitűnő ötlettel mindig egymás mellett van elhelyezve, így a törvények átadásánál s a miniszterium megalakulásánál is. Művész kezek fényes sora az, mely itt figyelmünket leköti. A miniszterium csoportképe után Batthány és Kossuth képe következik, majd Eötvös és Trefort és két csodaszép nőalak: a két Zichy grófné, Batthány és Karolyi grófnők, kikhez Petőfi irt remek költeményt. Batthányi Lajos eddig soha ki nem adott erekléi zárják be a nagyszerű képsorozatot, a füzetet, melynek 35 képe a sokszorosított legújabb vívmányainak való-ságos remeke. A cikkek kivétel nélkül irodalmi színvonalon állanak, s nem egy kitűnő a maga nemében. Valóban megtörtént, amit reméltünk, hogy a képes könyv Jókai, Bródy, Raczosi-fele »48«-as könyv immár szabadságharcunk legjobb története, mely nem egy új adattal gazdagította s nem kevés helyen hallatott először igazságos hangot és őszinte szót. »1848.« Revai Testvérek r.t. kiadása és minden könyvkereskedésben kapható.

Karácsonyi örömök. Karácsony ünnepe előtt szép és kedves dolgot akarunk a közönség figyelmébe ajánlani. Nagyon nehéz s sok fejtörést okoz megtalálni azt az ajándékot, amelylyel kedveseinket megakarjuk lepni. Egy oly kedves és szép ajándéknak gondoljuk mi az oly lapra való előfizetést, amelynek háta a nagy közönség támogatásának oly jól megy a dolga, hogy másra sem kell gondolnia, minthogy hetről-hétre mivel lepje meg olvasóit. Ez az ujság az »Ország-Világ«, amely minden héten tele van nagyon szép képekkel, amely minden héten sorban és képpen ismer-teti az eseményeket, amely ujságnak munkatársa a magyar irodalom minden jelese. A szerkesztőség elen Varadi Antal a kiváló író áll, akivel együtt a munkatársa iparkodik e lapot változatosra, élénk-ké tenni. S emellett az ujság előfizetési ára oly szerény, hogy mindenki előfizetői sorába állhat. Egy évre

8 frtba, egy negyedévre pedig 2 frtba kerül. Aki most előfizet, megkapja az »Ország-Világ« karácsonyi ajándékát, a pompás kiállítású irodalmi almanachot, a díszes karácsonyi számot. Mutatványszámokat is szívesen küld a kiadóhivatal, mely Hold-utca 7. sz. alatt van.

Gallovich Jenő könyve. Gallovich Jenő, aki egyideig »Debreczen«-nek volt ügyes munkatársa »Ember« cím alatt adja ki most első könyvét, egybegyűjtve ebben a különböző hírlapokban megjelent novelláit. Ha valaki úgy ó, a kinek annyi ügye baja volt az emberekkel, bizonyára érdekes dolgokat is tud írni a »homo sapiens«-ről. A kötet előfizetési ára 2 forint, mely összeg a »Pecsi irodalmi és Könyvnyomdai Részvénytársaság« címére küldendő.

Kalászok. Ez alatt a szerény cím alatt gyűjtötte össze Kenézy Csata a maga verseinek javát, amit huszonöt esztendő alatt az élet forgataga lelkében megcsendesített. Ezerterfalyzad még a közönséges, fakó polgári élet küzködéseiből is számot tesz, hát még ha egy poeta éli azt végig, a ki a benyomások iránt természetesen érzékenyebb mint más közönséges halandó és a sors viharai vagy derűje, egyaránt rimeket barázdál a kedélyen. Kenézy Csata jóleső meglepéssel tekinthet vissza arra a huszonöt hosszú esztendőre. Temperamentumának üdeséget, lelkének ruganyosságát megtudta őrizni mindig, jó es rossz napokban és az élet apróbb viharain a humor pajzán paripájával tudott átusztatni. Versei daltai nem hivatosak, de a hetvenes évek hangulatos líráján csendülnek meg és e zengő daltok ritmusában jól esik fülünknek visszasóhajtani az igazi magyaros versformák muzsikáját, aminek a mi ujságereső poétáink olyan kemény hadat üzentek. Kenézy Csata: magyar poeta, nem a legnagyobbak közül való, de nem is egyszerű rimelő. Da olni valója elég van, és nem látjuk a versein, hogy sokat törődnek vele: hallgatja-e valaki, vagy nem; dalol, mert dalolni kíván. Könyvében öt részre osztja 25 évi verselesének válogatott darabjait, melyek közl legkiválóbbak a harmadik fejezetbe osztott hazafias versek azzal a naiv becsületes lelkesedéssel, mely bennök formát ölt s a mi a vidéken maradt igazi poétáink verseit oly kedvesekké teszi. A »Kalászok« füzött példánza 2 frtért kötött példánza 3 frtért megrendelhető a szerzőnél Nyitra, vagy a Singer és Wolfner könyvkereskedésében Budapesten, VI. Andrássy-út 10 szám alatt Mindakét kiadása a könyvnek csinos takarós izlése.

A könyvvásárlás évadja nálunk még mindig csak az a rövid pár hét, a mely a karácsonyi és újvi ünnepet megelőzi. Ilyenkor jelenik meg a legtöbb könyv és ilyenkor adják ki a nagy könyvkiadó czégek is árjegyzékeiket, hogy megkönnyítsék a vásárló közönségnek a könyvek kiválasztását. Ez az árjegyzék között teljesen és czélszerű berendezés dolgában egyike a legjobbaknak az, a melyet a Lampel Robert (Wodianer F. és Fia) udvari könyvkereskedése szolgált évenként közzé-bocsítani és a melynek karácsonyi füzetét éppen most kaptuk kézhez. E tekintélyes kiadóczégünk nem követi más czégek ama rossz példáját, hogy csak a saját kiadványait kínálja vevőinek, hanem a lehető legobjektivebb módon felöleli mindazt a jót és értékeset, a mit a magyar könyvpiac összes kiadóczégei termelnek. A katalogus 29 fejezetre oszlik, s a végére csatolt tartalom jegyzék könnyűvé teszi mindenkinek, hogy megtalálja benne a mit keres. A több mint tizenkét éves füzetet a kiadóczég ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek, a ki ezért az Andrássy-út 21. sz. alatti helyiségéhez fordul.

Olcsó könyvtár, szerkeszti Gyulai Pal, kiadja a Franklin Tarsulat. A népszerű vállalatnak ismét két kötete (383-384) hagyta el a sajtót. Mindkettő eredeti magyar munka. Az egyik Csengery Antaltól »Jellemrajzok« (383), melyben irodalmunk és politikai közéletünk 3 kiváló alakjának jellemzését kapjuk Csengery Antaltól, a magyar publicisztika fényes tollu munkásától. Nagy Pal, Bőthly Ödön és Szentkirályi Mórize képei annak a nagy korszaknak a képéből domborodnak

ki, melynek ha nem is legnagyobb alakjai, de uttörő munkásai voltak, a kiknek neve méltó az utókor becsülésére. Eötvös, Kossuth, Desewffy József és Kazinczy maguk teremtették korszakukat. Csengery kitűnően érti, mint kell kidomborítani az egyéniségüket legkifejezöbben jellemző vonásukat, életük és munkásságuk ama momentumait, a melyekből a jellemrajz tökéletessé lesz. E nemből kevesen érnek föl irodalmunkban Csengeryvel. Könyve méltó arra, hogy az iskolában mint a magyar mű próza mintáját olvassák, méltassák. Ára 30 kr. A másik Pálffy Albert regénye: »Ne hallja hírét az anyjának«, mely a magyar regényirodalom ama kevés termékei közül való, melyek a napi termelés színvonalán felül emelkednek. Pálffy eddig legszívesebben a 40-50-es évek korából vette regényeinek tartalmas, jól kikerekített mesejét. Most a modern társaságba vezet és egy kedves szerelmi történet keretében jól mutatja be annak jellemző alakjait. Nem a modern írók fejtelőre állított lélekánál, külső hatást kereső felfangjával dolgozik; regénye épügy megfelel a jó regény irodalmi követelményeinek, mint a jóízű olvasó magasabb igényeinek. — Az érdekes és terjedelmes könyv tetszetős nyomású és ára 60 kr.

Magyar arckép-bélyegek. Harmincz, különféle színben gyönyörűen kiállított arcképeske áll előttünk, történelmünk, irodalmunk és művészetünk legkiválóbb alakjainak az arcképei. Olyanok ezek az arcképek, mint a levélbélyegek, csak a czeljük más. A gyermekek s a magyar ifjuság, de még a magunk gyönyörködtetésére is vannak szánya. Minden bélyegen az arckép mellett ott látjuk a születés helyet, évét és napját és egyébb kronologikus adatokat, a keret pedig, a melybe az arckép bele van illesztve, a karakterét a korát jellemzi annak, akit ez a bélyeg megörökít. A bélyegek kiállítására igen szép, mind egyik más-más színű s rendkívül kedvesek, vonzóak — egyik sem nagyobb egy öt krajczáros okmánybélyegnél. Gyűjtésükre csinos kis album készült. Közöljük belőle Szilágyi Sándor nygvnevű történetudósunk néhány sorát, melyet az albumba irt s Márki Sándor egyetemi tanár kitűnő történet-zetűnknek az albumba irt előszójának egy részét. »Jól vésették be emlékekbe ez arcképeket, mert a kiket ezek ábrázolnak, mindnyájuk büszkeségei Példajok buzdítsanak hazaszeretetre, kitartásra s ösztönözzön minden jóra. nemesre és szapre. Csak keveseknek adott meg, hogy a történetben szerepet játszsának, de a haza javát tehetségéhez mérten előmozdítani mindenki módjában áll.« (Szilágyi Sándor) Ezek a kis bélyegek az ifjak lelkesedésének egy njobb forrást kívánják megnyitni. Bélyeg alakjában nyújtják a hazai történelem legkiválóbb embereinek arcképeit. Ezek az arcképek mindjobbban növelik a fogékony szívében a történelem nagyjai iránt való érdeklődés, kifejlesztik keblében a legizább hazaszeretettel minden nagy, szép és magasatos tett iránt a hajlandóságot, kegyeletet, tisztelgetet és odaadást. Ennek az albumnak ez a czelje, az az eszköz pedig, melyet czelje megvalósítására használ, ujdonság, de kedvs ujdonság a magyar iskolában s az ifjuság körében. Megérdemli: hogy a komoly tanferfiak ajánlják s hogy a tanuló ifjak megszeressék. Márki Sándor, eddig a következő 30 Bélyeg arckép jelent meg: Árpád, Szent István, IV. Béla, Nagy Lajos, Hunyady János, Mátyás, Kinizsy, H. Rakóczy Ferencz, Dobó István, Zrínyi Miklós gróf, Bethlen Gábor, Pazmány Peter, Boesky István, Werbőczy, Tinódy, Szécheny, Kossuth L. Deák, Andrássy Gyula gróf, Eötvös, Petőfi, Kölcsey, Vörösmarty, Arany János, Kisfaludy Károly, I. Ferencz József Magyarország apostoli kiralya, Erzsébet királynő, Liszt Eerenz, Jókai Mór, Munkacsy Mihály. Ezután minden hónapban 10 bélyeg arckép jelenik meg. Egyegy bélyeg ára 1 kr. az album felvászonkötésben 60 kr. egész felvászonkötésben 90 kr. Kiadja Wiesner J. Budapesten. Eötvös u. 46.

Magyar méhészkönyv. Irta Dr. Farkas Mihály. Ez a nagy népszerűsége jutott könyv most már ötödik kiadásban jelent meg. Az

ötödik kiadás a méhészet mai fejlődéséhez képest az újabb tapasztalatok felhasználásával teljesen át van dolgozva és számos magyarzó képpel megvilágosítva. A könyv tiszta világos jó magyarsággal van megírva, minden felesleges részletezés elkerülésével, csupán a gyakorlatiasságot tartva szem előtt, miért is a gyakorlati méhészetet foglalkozóknak, elsősorban a kezdőknek különösen ajánlható. A munka a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg (Budapest, Egyetem-utca 4.) Ára 50 hr.

TÖRVÉNYSZÉK

Esküdtszéki végtárgyalás.

-- Saját tudósítónktól. --

Debreczen, decz. 18.

Pontban fel 11 órakor kezdődött meg szombaton a Nagy János kontra Jeremiás sajtóyer tárgyalása. A törvényszék ítélő tanácsa a következőképp alakult meg! Elnök Ig y á r t ó Sándor szavazó bírák S z e ö k e István és H o f f m a n n József törv. bírók Jegyző: J U z o n y i Géza. Az esküdtszék a következőképp alakult meg: L i s k e Nándor K a r d o s László, M á r k Endre, Irinyi István, dr. Tüdös János, Tarbay Ferencz, Szücs Kálmán, Szedlák József, Serly Ede; Baum Miksa; Balogh Ferencz, Hutfleisz Kázmér. Pótagok: Bárdos Géza és dr. Baczonyi Lajos. Mint vádlott J e r e m i á s Mórítz kis majtényi lakos kocsmáros és vendéglős jelent meg védőjével B a k o n y i Samuval. Megjelent a vádló N a g y János kismajtényi lakos is Papp Béla n. károlyi ügyvéd kíséretében. Az elnök felhívja a jegyzőt a vádlóval felolvasására.

A Nagy-Károlyban megjelent »Sztármármegyei Közlöny« 1897. jun. 13-iki számában egy nyilttéri közlemény jelent meg »Jellemes egyházi előjáró« czimmel Jeremiás Mórítz aláírásával. Ebben a cikkirő N a g y Jánost azzal vádolja, hogy — az egyházi pénzeket gondatlanul kezeli. Kis Majtényban az év. ref. egyház javára egy csinos bálteremnek nevezett »csürben« bált rendeztek. Ezen a balon Jeremiás — és Nagy János kurátor uram között egy kis incidens támadt, melynek következtében Jeremiás a báltermet odahagyta és a mulatságon többé nem is vett részt.

S u b a G á b o r lelkész mint tanu valja, hogy a vádlót becsületes és tisztességes embernek ismeri és feltételezi, hogy hivatalát pontosan és hűen tölti be.

K á d á r Gergely 53 é. g. kath. gazdálkodó, kismajtényi lakos eskü alatt vallja hogy Jánost tisztességes embernek ismeri.

Dr. B a k o n y i: Jelen volt ön azon a kérdéses mulatságon?

T a n u: Nem voltam jelen.

V a r g a Ferencz tanu, földműves és közsegi bíró, kismajtényi lakos szintén eskü alatt vallja, hogy régen ismeri Nagy Jánost és öt jellemes, becsületes embernek tartja. A mulatságon nem volt jelen.

N a g y János védője a kis-majtényi egyház által a Nagy részére kiállított okmány felolvasását kéri.

N a g y előadja az esetet, hogy azou Jeremiás a bálban nem fizette meg a belépő jegy árát; csak midőn már táncolni készült, akkor adott be a portáshoz 1 koronát, melyet mint Nagy kurátor mondá: utána eresztett, mert a mint Nagy vádló említi, 1 frt 50 krt kellett volna fizetnie, mert Jeremiás 2 nő és 1 fi testvére kíséretében jött a bálba.

Balogh Ferencz esküdt kéri, hogy voltak-e meghívók kibocsátva?

Nagy: Igen. De Jeremiásnak nem küldtek.

Dr. Bakonyi: Mikor volt a hölgyválasz?

Nagy: többször volt.

Olvastatik a felolvasni kívánt jkőnyvi kivonat, melyben bizalmat szavazott az év. ref. egyház Nagy kurátor és bálrendezőnek.

Magánvádló képviselője kéri a törvényszéket hogy adja vissza v á d l ó n a k — becsületét és kéri a vádlottat bűnösnek kimondani. Dr. B a k o n y i Samu Jeremiás védője állott fel ezután és azt mondja, hogy

neki az a szerény nézete, hogy jobb lett volna ezt az ügyet otthon a csendes falusi körben elintézni. Helyesen fejtegeti, hogy Jeremiásban fölébredt az igazi gavalléria és midőn a hölgy válasznak vége volt, odament a pénztárhoz és 1 koronát tett a pénztárhoz belátva, hogy ha ez már tánczol és mulat is, akkor ő nem mint kocsmáros van jelen, hanem mint vendég, és akkor fizetnie kell. A kurátor pénztárnok azonban utána »eresztette« a belépő díjat. Ez annyira sértette vádlott önértéket, hogy másképp nem tudott elégtételt venni magának és a nyilttéri közleményt vélte arra a legcélszerűbbnek.

Kérdi, hogy miért áll elő a magánvádló gör. kath. vallású tanuval, miért nem hívta meg a saját egyházának lelkészét. Oly bírót idéztet be tanunak, ki még magyarul sem tud correctul, habár magyar községnek a bírája. Tisztelettel kéri védenézének felmentését.

Magánvádló képviselője erre azt feleli, hogy ő azért idézte meg a g. kath. vallású tanukat, mert a vádlott izr. vallású, vádló pedig ev. ref. Így ő azt gondolta, hogy legjobb lesz ezeket beidézteni, mert ezek teljesen érdektelen felek. Kéri a vádlottat a becsületsértés és rágalmazás elkövetésében bűnösnek kimondani.

Dr. B a k o n y i Samu nem lát az incriminált közleményben sem becsületsértést, sem pedig rágalmazást.

I g y á r t ó Sándor a törvényszék elnöke a következő 5 kérdést teszi az esküdtseknek:

1. A »Sztármármegyei Közlöny« 1897. júni 13. számában megjelent nyilttér. közleményben foglaltatik-e rágalmazás?

2. Ha ugyanott rágalmazás nem forog fenn, akkor van-e becsületsértés?

3. Szerzője-e az incriminált cikknek Jeremiás Mórítz?

4. Vétkes-e Jeremiás a rágalmazásban?

5. Vétkes-e Jeremiás a becsületsértésben?

Az esküdtszék visszavonul határozat hozatal végett.

Hosszas tanácskozás után az esküdtszék következő h a t á r o z a t á t olvasta fel az esküdték elnöke:

1) kérdésre 2 igen 10 nem. 2) kérdésre 8 igen 4 nem 3) kérdésre 12 igen — 4) kérdésre 3 igen 9 nem. 5) kérdésre 9 igen 3 nem.

Vádlott becsület sértésben vétkesnek mondatott ki.

Papp Béla magán vádlóképviselője kéri a vádlottat fogház büntetésre ítélni, ugyszintén pénzbüntetésre is. Egyben kéri a felmerült költségek megfizetésére kötelezni a vádlottat.

Dr. Bakonyi a 92. § alkalmazását és eszerint a legcélszerűbb pénzbüntetést kéri védenézére alkalmazni.

A törvényszék visszavonul és a következő ítéletet hirdeti ki:

A törvényszék elfogadta Bakonyi indítványát és 50 frt pénzbüntetésre ítélte, egyben pedig az összes költségek megfizetésére ítélte a vádlott Jeremiás Mórítzot.

Mind a két fél belenyugodott az ítéletbe és az így jogerős.

Rocco, bér'ő
Pippo, cselédje
Bettina
Carlo)
Marco)
Angelo) apródok
Luigi)
Beppo)
Matheo, fogadó
Parafante, őrmester
1.) katona
2.)
Antonina
Paula
Francesca
Egy paraszt

Parasztok, parasztnők, urak, udvarhölgyek, apródok, katonák, tánczosok, nép. — Történik az I. felv. Rocco bér'lőné', a II. Loránt fejedelem udvaránál, a III a pisai herczeg birodalmában.

Fenyéri
Békéssy Gyula
L. Komáromy
Lévay Ilon
Csepreghy I.
Makrayné A
Cserényi Adél
Cserényi M.
Püspöky Imre
Szentés
Makray Dénes
Serfőzy Gy.
Kovács Fáni
Beczkőyné
Békéssyné
Fancsy

Nyilt-tér.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai s. a. t. a fegujabb mintázattal és színekben u. m. fekete fehér és színes Henneberg selymet 45 krtól 4 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damaszolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázattal s. a. t.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a hához szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek Henneberg G. (cs. és k. udvai szállító) selyemgyárai Zürichben Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros qélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2.

Karácsonyi ajándékul:

1 blousra 4 mtr. selyem 1.08

1 ruhára 6 „ ^{dupla széles} _{posztó} 1.—

Egyes ruhákra finom maradékok

féltárban.

Kendők, kötények, kezttyük.

Női kézimunkák

nagy választékban

Boros Testvérek

DEBRECZEN, Kossuth-utca 3. sz.

A legszebb ajándékok

megérkeztek és

dus választékban

kaphatók

Lötkovits Arthur

órás, ékszerész

és vésnök

műtermében

Debreczen,

Főpiacz.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 81.

Bbérlet szünet 64.

L. Komáromy Mariska vendégjátéka.

Kedden, 1897. decz. 21-én

Az üdvöske.

Operette 3 felvonásban. írták: A. Duru és H. Chivot. Fordította: Rakosi Jenő. Zenéjét szerzette: Audran E.

S Z E M É L Y E K:

Loránt fejedelem
Fiametta, leánya
Frittellini herczeg

Sziklay M.
Serfőzy Zseni
Karacs Imre

Rendkívüli árleszállítás.
Csakis 1897. december 31-éig
érvényben.

Ifj. Kovács S.
czégnél

Kossuth-utca 1-ső tkpéztár épület.

	Ezelőtt.	Most.
Férfi czipők párja	3.50	2.40
» » »	4.—	2.75
» » »	4.40	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.75
Női czipők párja	3.65	2.50
» » »	4.—	2.75
» » »	4.50	3.—
» » »	5.—	3.25
» » »	5.50	3.50
Gyermek czipők párja	1.75	1.—
» » »	2.—	1.30
» » »	2.25	1.50
» » »	2.50	1.65
» » »	2.75	1.80
» » »	3.—	2.—

Téli bélelt Jäger alsó ingek
drbja 55, 60, 65, 75, 85 kr.

Téli bélelt Jäger nadrágok
ugyanily árakban.

Félselyem esőernyők

drbja 1.20, 1.50, 1.80, 2.— frt.
egész selyem 3.—, 3.50, 4.— frt.

Férfi ingek sima elővel

drbja 1.— 1.20 kr. egész finom 1.50 kr.
12 pár manchetta 5-szörös 3.60 kr.
12 drb. galler 1.90 »

Téli kötött keztyük férfi és női
párja 25, 30, 35, 40, 50, 60 kr.

Férfi harisnya párja: 15, 20, 25, 30 kr.
Lábravaló drbja: 60, 70, 80, 90 kr.

Bőrkeztyük minden színben
női és férfi párja 1 frt.

Rumburgi vászon 30zöf. Ezelőtt 12 frt Most 7 frt.
Creász vászon » 14 » » 8 »

Férfi sapkák kalapok
bámulatos olcsó árakban.

Zsebkendők hölgyek részére
francia batiszt 12 drb. Ezelőtt 3 frt Most 1.40 kr.
Ugyanaz vászonba » 4 » » 2.— frt.

Gyermek játékok és disztárgyak
óriási választékban

beszerzési árból 35% engedmény.
Szappanok fésűk, kefék, illatszerek pénz-
tárczak, uti bőröndök, nyakkendők stb.

itt fel nem sorolt cikkek
bámulatos olcsó árakban
beszerezhetők.

Mélyen leszállított árak.

Férfi és női fehérneműk
Jäger ruházati cikkek

mindenfaj
harisnyák, téli keztyük
nyakkendők, esernyők, pénzerszények.

Nagy választék
Jäger és színes kötő és himző
PAMUOK

hímző selymek

csipke, szalag és himzettészél
ÖSSZES BÉLÉS ÁRUK
és szabó kellékek.

Gyári raktár
ruha, haj és fogkefe
háztartási kefe és seprük
mindenfaj esetekben.

Fésűk, szappanok
bel- és külföldi illatszerek,

Valódi angol aczél
zsebkés, oll, beretv a
és hajvágó gépek
összes fodrász kellékek.

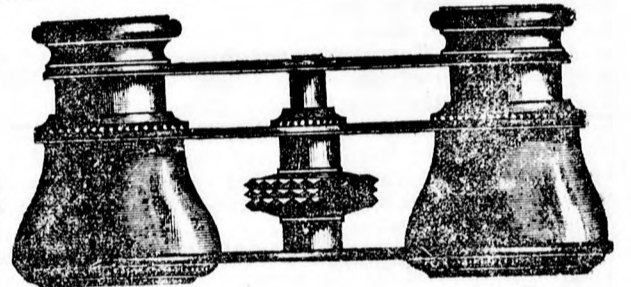
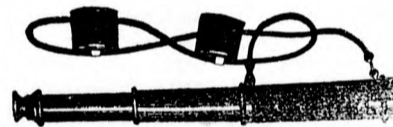
Márton Gyula

DEBRECZEN, Bika szálloda mellett.

Karácsonyi és ujévi
ajándékok!

Színházi látcsövek

gyöngyház, elefántcsont, bőrfoglatban.

Katonai, vadász és tábort látcsövek leg-
finomabb szintelenített üvegekkel. Nagytitő üvegek
és görcsövek.

Diszes kiállítás

Aneroid légsúlymérők,

terem, ablak, fürdő és maximal HOMÉRÖK.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel, ajánlja tisztelettel

FISCHER JAKAB

látcsész, DEBRECZEN, Főter.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított
májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és
könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is külö-
nösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyek-
nél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell
és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a
nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását
el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a
gyári raktárban Bécsben III/3 ker., Heumarkt 3, valamint
az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: Mihálovits István, dr. Róth-
schnek V. Emil gyógyszerészek, Rickl József Zelmos,
Csanak József kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére
Maager Vilmos, Bécs,

III/3., Heumarkt 3.

Csak akkor valódi,
ha a háromszögű palaczk
az itt levő szalaggal (vö-
rös és feketenyomás sárga
papíron) van elzárva.

